

## МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ТЕСТ август-, 2026 г.

### ДРЖАВНА

#### Забелешка:

- Одговорите на прашањата од отворен тип се прифаќаат како точни ако се со приближна формулација како дадената во упатството за оценување, а ќе се вреднуваат со 0 поени ако се во комбинација на точен и неточен одговор.

- Вреднувањето на одговорите во способноста пишување ќе се оценуваат според посебна листа на критериуми за оценување која се прецизира за секоја испитна сесија.

- одговорите на задачите напишани со молив, се вреднуваат со 0 поени.

| <i>ЛИТЕРАТУРА</i>                            |                               |                                                                                                                                                                                 |        |                                                |
|----------------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------------------------------------|
| Број на испитна задача во тест книшката      | Број на цел која се проверува | Појаснување со точни одговори                                                                                                                                                   | Барања | Поени                                          |
| 1. „Две тишини“ од Анте Поповски             | 6                             | 1.1. Б) болка;<br>1.2. А) моќна и страсна;<br>1.3. В) релација од страст до исчезнување;<br>1.4. В) да симболизираат емоционална бура;<br>1.5. А) метафора;<br>1.6. Г) „Стерна“ | 6      | Вкупно 6 поени,<br>по 1 поен за секое прашање. |
| 2. „Слово за празниците“ од Кирил Пејчиновиќ | Цел број:<br>1, 4, 5, 8       | 2.1. Просветителството во Македонија.<br>2.2. тетовски<br>2.3. „Утешение грешним“, „Житие кнез Лазара“, „Епитаф“ и „Огледало“                                                   | 8      | Вкупно 8 поени,<br>по 1 поен за секое          |

|                                        |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |   |                                                |
|----------------------------------------|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|------------------------------------------------|
|                                        |                         | <p>2.4. Како правилно да се празнуваат христијанските празници</p> <p>2.5. Принесувањето на жртви како пагански обичај/суеверие/курбан</p> <p>2.6. Непочитувањето на постот</p> <p>2.7. Скромно јадење, малку пиење и покајание</p> <p>2.8. лицемерни/неверници/лакоми/алчни</p>                                                   |   | прашање.                                       |
| 3. Извадок од „Молиер“ од Ж. Б. Молиер | Цел број:<br>1, 4, 5, 8 | <p>3.1. Г-ѓа Пернел и Оргон.</p> <p>3.2. минлив/времен и тема/безначаен/</p> <p>3.3. „Од порок ја чисти тој мојата душа“.</p> <p>3.4. на свештенството/низок слој</p> <p>3.5. лицемерието, лажното однесување на свештенството, лажниот морал на свештенството.</p> <p>3.6. Елмира</p> <p>3.7. комедија</p> <p>3.8. класицизам</p> | 8 | Вкупно 8 поени,<br>по 1 поен за секое прашање. |

## КНИЖЕВНА АНАЛИЗА

|  |                     |                                                                                                                                                                |   |                                                   |
|--|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---------------------------------------------------|
|  | Цел број:<br>1,5, 7 | 4. В) поговорки<br>5. Б) да ги вреднува и оценува книжевните дела<br>6. Б) трагедија<br>7. Б) конфликт<br>8. Г) персонификација<br>9. Б) старогрчка литература | 6 | Вкупно 6 поени,<br>по 1 поен за секое<br>прашање. |
|--|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---------------------------------------------------|

## ЈАЗИК

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |    |                                                    |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----------------------------------------------------|
|  |  | 10. А) деца<br>11. А) директен предмет<br>12. Г) корење<br>13. Г) 4.<br>14. Б) ако<br>15. Б) зборообразувачка<br>16. Б) словенечки<br>17. А) именки<br>18. глаголицата<br>19. 6 (шест) функции<br>(референцијална (содржинска), конативна, емотивна,<br>фатичка, метајазична и поетска)<br>20. на третиот слог од крајот на зборот<br>21. со мала почетна буква<br>22. подобар<br>23. 3 вида множина | 21 | Вкупно 21 поени,<br>по 1 поен за секое<br>прашање. |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | (обична, избројана и збирна);<br>24. прирокот<br>25. два вида: еднојазични и повеќејазични<br>26. во разговорен јазичен стил<br>27. не се прават две работи истовремено<br>28. на<br>29. причинска зависносложена реченица<br>30. гледајќи. |  |  |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

## ЧИТАЊЕ

| Број на испитна<br>задача во тест<br>книшката                             | Број на цел<br>која се<br>проверува | Појаснување со точни одговори                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Барања | Поени                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|----------------------------------------------------------|
| 3<br><br>31. „Меѓусебната<br>поврзаност на<br>уметноста и на<br>животот “ | Цел број:<br>1, 2, 5, 7             | 31.1. Б) Да ги обединува луѓето и да поттикнува заеднички вредности<br>31.2. Б) Во визуелни уметности, музика, литература, филм, театар;<br>31.3. В) Ја создаваат колективната психа;<br>31.4. А) Инструмент за одржување на општеството<br>31.5. А) Уметноста ги надминува класата, јазикот, националноста, полот;<br>31.6. В) Уметноста има влијание и вредност во животот на децата<br>31.7. Г) Помага за подобрување на менталното и физичкото здравје<br>31.8. Б) Во системите на општествените односи | 8      | Вкупно 8<br>поени,<br>по 1 поен за<br>секое<br>прашање.  |
| 32. „Најголемите<br>природни<br>катастрофи“                               | Цел број:<br>1, 2, 5, 7             | 32.1. 1931 година;<br>32.2. Јангцекјанг и Хуаи;<br>32.3. Меѓу три и четири милиони;<br>32.4. Циклонот Бола;<br>32.5. масовни студиски протести/граѓанска војна/поделба на<br>Пакистан/прогласување на независна држава Бангладеш<br>32.6. Градот Сен-Пјер;<br>32.7. 9,5 степени според Рихтеровата скала;<br>32.8. Околу 830.000 лица;<br>32.9. Во Бангладеш<br>32.10. Околу 1300 лица.                                                                                                                     | 10     | Вкупно 10<br>поени,<br>по 1 поен за<br>секое<br>прашање. |

| ПИШУВАЊЕ                                                   |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |          |                    |
|------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--------------------|
| 33. Се пишува<br>текст на тема :<br><br>Текст од : 260-460 | Цел<br>број:<br>6 | <p>- Не се одземаат поени ако текстот има: <b>260-460</b> збора</p> <p>- Се одзема 1 поен од критериум композиција ако текстот има: <b>251 - 259</b> збора или <b>461 - 470</b> збора</p> <p>- Текстот не се прегледува доколку има <b>помалку од 250 збора</b>, односно <b>повеќе од 471</b> збор.</p> <p>- Во вкупниот број на зборови не се бројат зборовите од насловот.</p> <p>- Датумите се бројат по еден збор за ден, месец, година. (пример – 16.06.2010 има 3 збора)</p> <p><b>Тема 1. Емпатијата и хуманоста можат да го спасат светот</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Размисли што би пишувал/-а на темата, објасни што подразбираш под поимите емпатија и хуманост и колку тие се присутни денес.</li> <li>• Заземи критички став, може да се согласиш или да го негираш зададениот наслов, и користи јасни и последователни мисли за да го искажеш ставот за зададената тема.</li> <li>• Наведи најмалку два аргументи поткрепени со конкретни факти и примери преку коишто ќе прикажеш на кој начин емпатијата и хуманоста можат да донесат позитивни промени, зошто е неопходно да се биде хуман и емпатичен.</li> <li>• Искажи го твојот став за тоа дали емпатијата и хуманоста влијаат позитивно или негативно кај младите врз градење на нивната личност.</li> <li>• Заокружи со сублимирање на својот став за тоа дали и колку навистина хуманоста и емпатијата се темелите врз кои може да се гради порамнотежена и посигурна иднина.</li> <li>• Употребувај стандарден македонски јазик и ракописно писмо и внимавај на правописот, лексиката, синтаксичките</li> </ul> | барање 1 | Вкупно 13<br>поени |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>и интерпункциските правила.</p> <p><b>Тема 2: Одговорноста е клучна особина за успех во животот</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Размисли што би пишувал/-а на темата, објасни што подразбираш под поимот одговорност, што значи да се биде одговорна личност.</li> <li>Заземи критички став, може да се согласиш или да го негираш зададениот наслов, и користи јасни и последователни мисли за да го искажеш ставот за зададената тема.</li> <li>Наведи најмалку два аргументи поткрепени со конкретни факти и примери преку коишто ќе прикажеш на кој начин одговорноста може да му донесе успех на младите (на пр. зрелост, дисциплина, самостојност), врз основа на твојот став.</li> <li>Искажи го твојот став за тоа дали одговорноста се одразува позитивно или негативно кај младите.</li> <li>Заокружи со сублимирање на својот став за тоа дали и колку навистина одговорноста е важна особина за успехите во животот и двигател на личниот развој.</li> </ul> <p>Употребувај стандарден македонски јазик и ракописно писмо ивнимавај на правописот, лексиката, синтаксичките и интерпункциските правила.</p> |  |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

- Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување, доколку содржината на текстовите не соодветствува на зададената тема.
- Кандидатот ако пишува во есејот со печатни букви му се одземаат 5 поени од освоените поени на есејот.
- Одговорите на задачите напишани со молив се вреднуваат со 0 поени.
- Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување, доколку во напишаниот текст има повеќе или помалку зборови од предвидениот број на зборови дадени во Упатството за оценување за конкретната испитна година.

Во упатството за оценување, покрај критериумите, ќе стојат и следниве насоки кои ќе треба да се употребуваат од сите оценувачи во процесот на оценување на тестовите:

- Текст, без разлика на која од дадениот избор на теми е пишувано, ако е напишан на дијалектен јазик, за критериум **Јазик** добива 0 поени.
- Текст во кој се читаат цитати без наведен извор, преземени делови од туѓи текстови, критики и слично, без наведен извор или истите се парафразирани без именување на авторот, за критериумот **Содржина** добива 0 поени.